Göteborgs Stad

Datum 2026-11-17
Diarienummer 2026-18101

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande till Klimat- och näringslivs-departementet över remiss Nationellt förbud mot PFAS i vissa konsumentprodukter, KN2026/01597

Klimat- och näringslivsdepartementet har skickat remissen till Göteborgs Stad för yttrande senast den 30 november 2026. Kommunstyrelsen har skickat remissen vidare till miljö- och klimatnämnden som fått i uppdrag att svara direkt till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs kommun vill genom miljöförvaltningen lämna följande synpunkter.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltning ställer sig positiv till förslaget om ett nationellt PFAS-förbud i vissa konsumentprodukter samt att harmonisera gränsvärden till kommande EU-regler. Ett nationellt förbud bedömer förvaltningen ligga i linje med stadens mål och åtaganden för Agenda 2030 (mål 3, 6, 12 och 14) och det nationella Miljömålet för en giftfri miljö och samhälle.

Ett nationellt PFAS-förbud sänker gränsen för ett maximalt acceptabelt innehåll av allt PFAS till 50 mg/kg material. Detta tillvägagångssätt ändrar bedömningsfokus från att utvärdera enskilda kemikalier och ämnen till alla bedöma och efter grupp (total mängd fluor i detta fall). Vidare flyttas bevisbördan till producenten som måste bevisa hur fluor-halten är sammansatt om halten överstiger 50 mg/kg. Begränsningshalterna för enskilda polymer (25 µg/kg) och icke-polymera PFAS (250 µg/kg) är i fas med nuvarande lagstiftning. Till exempel infördes den 10 oktober 2026 REACH-begräsningar för PFHxA (och dess salter) i kläder och skor. Maximalt acceptabel halt är 25 µg/kg, vilket är enligt promemorians förslag för enskild polymer.

Promemorian inriktar sig främst mot produktkategorier där substitutionsarbetet pågått under årtionden och accelererat under de senaste åren. Bland annat bedriver flera sektorer egeninitierade initiativ för fasa ut PFAS från deras varor. Från ett marknadsperspektiv medför ett nationellt förbud att PFAS-fria alternativ blir standardutbudet, snarare än en premiumprodukt. Förvaltningen bedömer att detta minskar exponeringen för PFAS för de som idag inte har råd att köpa PFAS-fria alternativ. Fördjupat per sektor och produktkategori kan det summeras till:

Från ett miljöperspektiv bedömer miljöförvaltning att förbudet har positiva men begränsade effekter på spridning av PFAS inom kommunen och landets gränser. Specifikt då urlakning av PFAS från berörda produktkategorier är begränsat. Visst utsläpp kan ske vid användning och slitage, återanvändning, inkorrekt återvinning, förbränning av kasserade produkter eller lokalt i och kring skidspår. Miljöförvaltningen bedömer att ett nationellt PFAS-förbud bidrar till målet om en giftfri miljö (lokalt som nationellt) genom att minska efterfrågan på PFAS generellt. Detta ska ses som positivt ur det globala miljö- och hälsoperspektivet (och ännu mer så lokalt där ämnena produceras).

Förvaltningen ställer sig frågande till kommunens roll för efterlevnad av ett PFAS-förbud. För att genomföra de i dagsläget komplicerade och kostsamma analyserna av PFAS-halter i varor och produkter finns ingen kostnadstäckning. Vidare konstaterar förvaltningen att det redan idag är en utmaning att få kostnadstäckning och ersättning för analyser och här saknas tydligt lagstöd. Förvaltningen påpekar att kostnadsaspekten kan lösas om förslagen i lagrådsremissen om en mer enhetlig reglering av tillsyn och kontroll enligt miljöbalkens område (KN2026/01187) genomförs. Detta skulle innebära att prover kan analyseras på verksamhetsutövarens bekostnad. Förvaltningen bedömer att utan dessa verktyg så begränsas efterlevnad till granskning av produktdokumentation.

Vidare bedömer förvaltningen att inblandning av återvunnet material kan bli svårt att granska såvida inte märkning, eller annan dokumentation, finns lätt tillgängligt. Utan sådan dokumentation eller märkning bedömer förvaltningen att förbudets efterlevnad och kontroll försvåras.

Inköps- och upphandlingsförvaltningen

Inköps- och upphandlingsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget om ett nationellt PFAS-förbud för arbetskläder för yttre miljö och köksutrustning och serveringsprodukter. Gällande produktkategorin arbetskläder finns idag krav, genom stadens ramavtal, på att PFAS-ämnen inte får överstig 100 mg/kg textil (0.01 viktprocent). Förvaltningen bedömer att tillgången till PFAS-fria alternativ har ökat och att flera offentliga aktörer redan har ställt krav på PFAS-fria arbetskläder. Det enda problem som förvaltningen finner är att den nuvarande lagerföringen av produkter som innehåller PFAS hos diverse leverantörer kan vara omfattande. Fortsatt dialog med leverantörer är därför viktig för att följa utvecklingen. Gällande produktkategorin köksutrustning finns idag krav på att PFAS (och andra utfasningsämnen) ska kunna substitueras. Förvaltningen uppger att det finns PFAS-fria alternativ för produkter med non-stickbeläggning. Ekonomiskt bedömer förvaltningen att kostnader för PFAS-fria alternativ till större del avgöras av produktens kvalitet, varumärke och design, snarare än den kemiska sammansättningen.

Inköps- och upphandlingsförvaltningen slutbedömning är att förslaget

- ligger i linje med Göteborgs Stads arbete med hållbara inköp och upphandlingar,
- ligger i linje med stadens miljö- och klimatmål,
- det finns produkter som uppges vara PFAS-fria inom de berörda avtalsområdena,
- kostnadspåverkan inom produktområden är begränsad och
- förslaget kan bidra till att påskynda utfasningen av PFAS”.

Ärendet har handlagts av:

Andreas Eriksson
Miljöutredare

E-post: andreas.eriksson@miljo.goteborg.se
Telefon: 031-368 39 61